

Handläggare
Cecilia Möne
018- 727 43 01

Datum
2016-06-15

Diarienummer
2015-179- MI

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 22 juni 2016

Ansökan om tillstånd till torvtäkt och markavvattning Stormossen Järlåsa-Dalkarlsbo 1:16 - Uppsala kommun

Remiss från Mark- och miljödomstolen , målnr. M 5622-15. Remisstid: Förlängd till 30 juni 2016.

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås besluta

att överlämna yttrande till Mark- och miljödomstolen, Nacka tingsrätt enligt ärendets **bilaga 1**.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inget att inte erinra mot tillstånd till torvtäkt och markavvattning på Stormossen. Nämnden lämnar synpunkter på utformning av villkoren i tillståndet.

I detta ärende lämnar nämnden inga synpunkter angående efterbehandlingen. Enligt villkorsförslag avgörs efterbehandlingen i samråd mellan företaget och tillsynsmyndigheten i täktverksamhetens slutskede. Detta är också praxis när det gäller täktverksamhet.

Ärendet

Hasselfors Garden söker tillstånd till täkt av växttorv på Stormossen norr om Bredsjön i Järlåsa. Ansökan avser ett 40 hektar stort produktionsområde och sökt tillståndstid är 25 år. Torvmäktigheten är 3,3 meter i genomsnitt med en största mäktighet på drygt 6 meter. Torven kommer att bärgas med harvtorvmetoden. Det innebär att man harvar upp 1-2 cm av det övre torvlagret på mossen. Torven får sedan torka några timmar till ett par dagar beroende på rådande väder. För att påskynda torkningen vänds torven en till tre gånger med en vändare. När torven har en fukthalt på ca 40-50 % skrapas den ihop till en sträng och samlas upp och läggs på upplag.

Arbete med brytning sker sommartid. Antal arbetsdagar beräknas till 15-20 dagar under perioden april-augusti. Antal transporter med torv beräknas till ca 180, men som mest 360 på ett år, under perioden september till april. Antal transporter per dag (då transport sker) blir mellan en och tre.

Växttorv används i jordprodukter. Det framgår av ansökan att växttorv för närvarande inte kan ersättas med något annat material. Det finns få torvtäkter i vårt närområde, men stor efterfrågan på jordprodukter.

Enligt torvutredningen (SOU 2000:100) bidrar dikade torvmarker till växthuseffekten genom att torven bryts ned. Nedbrytningen av torven beror på att grundvattenytan är sänkt i marken och att syre därmed kommer i kontakt med det organiska materialet. Denna i sig naturliga process har inletts genom mänsklig påverkan. Därför bör man i första hand bryta torv i täkter som redan är påverkade av dikning.

När torven används i jordförbättring fortsätter nedbrytningen. Detta i kombination med att våtmarker ofta har höga naturvärden gör att det är angeläget att hitta alternativ till torv i jordprodukter. Stormossen har inga höga naturvärden enligt våtmarksinventeringen och enligt utredning på plats som sökanden har gjort.

Vatten från Stormossen kommer att passera en sedimentationsdamm innan det släpps ut i Bredsjöbäcken. Bredsjöbäcken mynnar i Bredsjön 1,5 km nedströms Stormossen. Bredsjön har klassats med otillfredsställande ekologisk status 2009. Den ekologiska klassningen är gjord utifrån växtplanktonfloran, som indikerar övergödningspåverkan.

Vid start av en torvtäkt uppstår påverkan på vattenkvaliteten i samband med att diken anläggs. Halterna av suspenderat material, humusämnen och näringsämnen ökar i vattendrag nedströms. Även under brytning kommer viss påverkan på vattenkvaliteten att ske. Denna påverkan har inte kvantifierats i ansökan. Sökanden kommer att följa sin vattenpåverkan genom provtagningar i Bredsjöbäcken uppströms och nedströms täkten samt i utloppet direkt efter sedimentationsdammen där allt vatten från täkten passerar.

Dikning behövs för att kunna bryta torven. I ansökan finns en hydrogeologisk utredning som visar att påverkan på grundvattennivån sträcker sig som längst 20 meter från verksamhetsområdet.

Vid brytning med harvtorvmetoden finns risk för damning varför arbete inte sker vid hård vind. Sökanden föreslår ett villkor enligt vilket verksamhetsutövaren ska vidta åtgärder om besvärande damning uppstår. Eftersom torven är torr finns det risk för brand. Sökanden har redovisat att man har rutiner och regler för att förebygga och stoppa bränder.

Sökanden åtar sig att, om man får tillstånd, rusta upp damm-konstruktionen vid Bredjöns utlopp. Dammen är idag helt förstörd och har förlorat sin ursprungliga funktion. Syftet med att rusta upp dammen är att upprätthålla ett högt vintervattenstånd för att minimera syrefria förhållanden i sjön, eftersträva en nivå som så långt som möjligt minimerar frekvensen av översvämning samt underlätta passage för fisk och annan vattenanknuten fauna.

Anna Axelsson
miljödirektör

Bilagor

Bilaga 1: Yttrande över ansökan om torvtäkt och markavvattning Stormossen Järlåsa-Dalkarlsbo 1:16, Uppsala kommun

Handläggare
Cecilia Möne
018- 727 43 01

Datum
2016-06-22

Diarienummer
2015-179- MI

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 1104
131 26 Nacka Strand

Yttrande över ansökan om torvtäkt och markavvattning Stormossen Järlåsa-Dalkarlsbo 1:16, Uppsala kommun

Mark- och miljödomstolen, målnr. M 5622-15. Remisstid: Förlängd till 30 juni 2016.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inget att erinra mot att tillstånd meddelas till torvtäkt och markavvattning.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnar endast synpunkter angående utformning av villkoren i tillståndet utifrån nämndens tillsynsansvar enligt miljöbalken för verksamheter som har beteckningen B i miljöprövningsförordningen (tillsynen över B-verksamheter är delegerad från länsstyrelsen).

Synpunkter på föreslagna villkor

- Ordet "länsstyrelsen" i villkorsförslagen bör ändras till "tillsynsmyndigheten".
- Punkt 4 angående sedimentationsdamm bör kompletteras med en delegation till tillsynsmyndigheten att besluta om ytterligare vattenreningsåtgärder om det skulle visa sig nödvändigt ur miljösynpunkt.
- Punkt 7 bör kompletteras med att efterbehandlingen ska vara klar inom tillståndets giltighetstid.
- Punkt 8 bör omformuleras till att förslag till provtagningsprogram för vatten ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex veckor innan verksamheten påbörjas. Verksamheten omfattas av egenkontrollförordningen och av 26 kap. 20 § miljöbalken om att lämna årlig miljörapport varför detta inte behöver omnämnas i villkor.
- Ett villkor bör läggas till enligt vilket det ska finnas rutiner för att förebygga brand. Alla som arbetar på området ska känna till rutinerna och veta hur man ska agera om brand uppkommer.
- Sökanden åtar sig att, om man får tillstånd, rusta upp damm-konstruktionen vid Bredjöns utlopp. Möjligen bör detta åtagande fastställas som ett villkor. Dock förutsätter genomförandet att nödvändiga beslut inhämtas och att företaget får tillgång till mark för att utföra arbetet.

Motivering

Stormossen i Järlåsa-Dalkarlsbo är påverkad av tidigare dikning och bidrar därför till växthuseffekten genom att torven bryts ned. Inga naturvärden har noterats som motiverar ett skydd av miljön på mossen. Så länge det inte finns alternativ till torv i jordprodukter bör transportavstånden minimeras. Det finns få torvtäcker i Uppsala län. Läget bedöms även vara lämpligt ur störningssynpunkt med få närboende. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har därför inget att erinra mot tillstånd.

Eftersom tillståndstiden är lång finns en möjlighet att nya reningsmetoder för vatten från torvtäcker tas fram. Det kan också visa sig att påverkan på recipienten blir större än förväntat eller att sedimentationsdammen inte har avsedd effekt. Därför bör det finnas möjlighet i tillståndet för tillsynsmyndigheten att kräva ytterligare rening av vattnet innan det släpps till recipient.

En brand på mossen skulle innebära stora onödiga utsläpp av växthusgaser och brandberedskap är därför en viktig miljöfråga som bör finnas med i villkoren.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Bengt Fladvad
ordförande

Anna Axelsson
miljödirektör

Kopia

Hasselfors Garden AB, Krangatan 11, 702 27 ÖREBRO